

نِكَاح

ବିବାହ

(ବିବାହର ନୀତି)

បញ្ជីមាតិកា

យុត្តបាស្តនីកាស្ត់.....	៥
របៀបសូត្រនីកាស្ត់ (ឬ រូបមន្តអាពាហ៍ពិពាហ៍ ឬ ស្វីកោះត្តិ صيغة)	៨
លក្ខខណ្ឌសូត្ររូបមន្តអាពាហ៍ពិពាហ៍ (صيغة).....	១១
ប្រការដែលបណ្តាលឲ្យអាពាហ៍ពិពាហ៍មោឃៈ	១៣
មនុស្សដែលហាមរៀបការជាមួយ	១៤
មើលស្រ្តីមិនមែនម៉ាស្តរម (គឺស្រ្តីសៈនីកាស្ត់)	១៦
ត្តិឡាត្តិ (ការលែងលះ)	១៩
រយៈពេលរង់ចាំពេលលែងលះ (العدة).....	២០
រយៈពេលរង់ចាំពេលស្វាមីស្លាប់	២១
ការលែងលះដែលមិនអាចបកក្រោយវិញបាន (ត្តិឡាត្តិ បាអ៊ីន الطلاق البائن)	២២
ការលែងលះដែលអាចបកក្រោយវិញបាន (ត្តិឡាត្តិ រីច្រឡិ រឺច្រឡិ الطلاق الرجعي).....	២៣
ការលែងលះ យុលអ៊ី (الطلاق الخلعي)	២៣
ការលែងលះ មូបារីត្តិ (الطلاق المبرأة).....	២៣

حَاكِ نِیْكَاسُ (អាពាហ៍ពិពាហ៍)

ទំនាក់ទំនងរវាងបុរសនិងស្ត្រីទៅជាហ្វាទ្យាល់ (ស្របច្បាប់) បន្ទាប់ពីបានរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ។ អាពាហ៍ពិពាហ៍មានពីរប្រភេទ គឺ៖

- ១. អាពាហ៍ពិពាហ៍អចិន្ត្រៃយ៍ (រហូត) ។
- ២. អាពាហ៍ពិពាហ៍មានពេលកំណត់ពេល (المُنْعَى មុតអ៊ុស្តុ)

នៅក្នុងអាពាហ៍ពិពាហ៍អចិន្ត្រៃយ៍ ពុំមានកំណត់ពេលទេ គឺមានរយៈពេលរហូត ។ គេហៅស្ត្រីដែលរៀបការបែបនេះថា ដ្យាអ៊ីម៉ាស្តុ (الدائمة ភរិយាអចិន្ត្រៃយ៍) ។

នៅក្នុងអាពាហ៍ពិពាហ៍មានកំណត់ពេល (មុតអ៊ុស្តុ) រយៈពេលរួមរស់ជាគូស្វាមីភរិយាត្រូវកំណត់ជាមុនស្រេច ។ ឧទាហរណ៍ បុរសស្ត្រីអាចធ្វើកិច្ចព្រមព្រៀងរួមរស់ជាមួយគ្នាជាគូស្វាមីភរិយាបានមួយម៉ោង មួយថ្ងៃ មួយខែ មួយឆ្នាំ ឬលើសពីនេះ ។ តែរយៈពេលអាពាហ៍ពិពាហ៍នេះមិនត្រូវលើសពីរយៈពេលរស់នៅរបស់គូស្វាមីភរិយាទេ (គឺពេលនៅរស់) ពុំនោះទេអាពាហ៍ពិពាហ៍នេះត្រូវចាត់ទុកជាអាពាហ៍ពិពាហ៍អចិន្ត្រៃយ៍ ។ គេហៅស្ត្រីដែលរៀបការបែបនេះដោយមានកំណត់ពេលថា ម៉ាទ្តុអ៊ុស្តុ ឬ ស្ត្រីកោះត្តិ ។

យុត្តុបាស្តុនីកាស្តុ

សូត្រយុត្តុបាស្តុនីកាស្តុមុនសូត្ររូបមន្តនីកាស្តុ នៅក្នុងទង្វើមុសតាហ្វាប័ (ពោលគឺមិនចាំបាច់) ។

الحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَ آدَمَ مِنْ صَلْصَالٍ كَلْفَخَّارٍ

សូមថ្វាយសេចក្តីកោតសរសើរទាំងអម្បាលម៉ាន់ចំពោះអល់ឡោះហ្គ័ ដែលបានបង្កើតអាដ្យាំ(ﷺ) ពីដីស្ងួតដូចភាជន៍ធ្វើពីដី ។

وَ خَلَقَ زَوْجَتَهُ حَوَّاءَ جَلِيلَةَ الْمُقَدَّارِ

ហើយព្រះអង្គ^{عز وجل}បានបង្កើតហ្វារ៉ាអ៊ី^{سلا والله عليها} ភរិយាព្រះអង្គ^{عز وجل} ជាគូស្រករឧត្តម ។

فَتَنَاكَحَا وَتَنَاسَلًا خَلَقًا كَثِيرًا مِنْ عِبِيدٍ وَ أَحْرَارٍ

ព្រះអង្គទាំងពីរ^{عليهم السلام}បានរៀបមង្គលការអាពាហ៍ពិពាហ៍ បានចាប់ផ្តើមបង្កបង្កើត មនុស្សជាតិច្រើនលើសលុប ទាំងបណ្តាអ្នកនៅក្នុងបន្ទុកគេ ទាំងបណ្តាអ្នកមាន សេរីភាព ។

وَتَوَالِدَ الْإِنَاثَ وَالذِّكَارَ

បានឲ្យកំណើតដល់កូនស្រីនិងកូនប្រុស ។

وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَمَرَنَا بِالنِّكَاحِ وَ رَغَبَ فِيهِ

សូមថ្វាយសេចក្តីសរសើរទាំងម្សាលម៉ានចំពោះអល់ឡោះហ្គ័^{عز وجل} ដែលបានដាក់មក នូវមង្គលការអាពាហ៍ពិពាហ៍ (នីកាស៊ូ) និងធ្វើឲ្យវាគួរឲ្យចង់បាន ។

حَيْثُ قَالَ فِي الْكِتَابِ الْمَجِيدِ وَالْفُرْقَانِ الْحَمِيدِ

ព្រះអង្គ^{عز وجل}មានព្រះបន្ទូលនៅក្នុងព្រះគម្ពីររុងរឿងនិងជាទីកោតសរសើរ អាល់- ហ្វ៊ីរកូនថា៖

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَ أَنْكِحُوا الْأَيَّامَ مِنْكُمْ وَ الصَّالِحِينَ مِنْ عِبَادِكُمْ وَ إِمَاءِكُمْ إِنْ يَكُونُوا فُقَرَاءَ يُغْنِهِمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَ اللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ .

"ដោយនូវព្រះនាមអល់ឡោះហ្គ័ ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌ ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តា ករុណាប្រណី ។

ចូរពូកអ្នករៀបការឲ្យមនុស្សល្អ ឲ្យបណ្តាទាសៈ[និងបម្រើ] និងបណ្តាទាសៈរបស់ ពួកអ្នកដែលជាមនុស្សត្រឹមត្រូវ[និងស្មោះត្រង់] ។ បើពួកគេទំលក្រ អល់ឡោះហ្គ័

នឹងជួយឲ្យពួកគេមានបាន អាស្រ័យឧបការគុណព្រះអង្គ ។ អល់ឡោះហ្ន៎មានព្រះ
ហឫទ័យទូលំទូលាយ ព្រះអង្គទ្រង់ញាណ ។ (សូរ៉េត្តី អាស៍-នូរ (24) អាយ៉ាស្កុ 32)

وَ قَالَ سَيِّدُ الْمُرْسَلِينَ وَ خَاتِمُ النَّبِيِّينَ حَبِيبُ فُلُونَنَا وَ طَيْبُ نَفْسِنَا أَبُو الْقَاسِمِ مُحَمَّدٌ (صَلَّى اللهُ
عَلَيْهِ وَ آلِهِ)

ព្រះអគ្គមហាប្រមុខរបស់ព្រះសាស្តាទាំងពួង ព្រះសាស្តាចុងក្រោយបង្អស់ មហា
បុគ្គលជាទីស្រឡាញ់របស់យើង មហាបុគ្គលអ្នកព្យាបាលវិញ្ញាណយើង អាចុល-
ក្នុងស៊ីម មូហ្កាំម៉ាដ្ឋ ^{صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم} មានព្រះវចនៈថា៖

تَنَاقَحُوا تَنَاسَلُوا تَكْتُمُوا فَإِنِّي أَبَاهِي بِكُمْ الْأُمَمَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَ لَوْ بِالسَّقَةِ

"ចូររៀបមង្គលការអាពាហ៍ពិពាហ៍ ចូរបង្កបង្កើតកូនចៅច្រើនឡើង ព្រោះខ្ញុំ ^{صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم} នឹង
ត្រេកអរចំពោះបណ្តាអ្នកតាមខ្ញុំដ៏ច្រើនក្នុងថ្ងៃគ្លីយ៉ាម៉ាត្ត ទោះបីជាកូនរលូតក៏
ដោយ ។"

وَ قَالَ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ أَيضًا

ព្រះអង្គ ^{صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم} មានព្រះវចនៈដែរថា៖

النِّكَاحِ مِنْ سُنَّتِي فَلَيْسَ مِنِّي

"មង្គលការអាពាហ៍ពិពាហ៍ (នីកាស្កុ) ជាស៊ុនណាស្កុខ្ញុំ ^{صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم} អ្នកណាគេចចេញពី
ស៊ុនណាស្កុខ្ញុំ ^{صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم} អ្នកនោះមិនមែនបក្សពួកខ្ញុំ ^{صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم} ទេ ។"

وَ قَالَ سَيِّدُ الْوَصِيِّينَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ إِمَامُ الْمَشَارِقِ وَ الْمَغَارِبِ عِيٌّ بِنُ أَبِي طَالِبٍ (صَلَوَاتُ اللهِ
عَلَيْهِ)

ព្រះអគ្គមហាប្រមុខរបស់បណ្តាព្រះឧត្តរាធិការី អាមីរុល-មុមីនីន ^{صلوات اللہ علیہ والسلام} ព្រះរាជសី
របស់អល់ឡោះហ្ន៎ ^{عجل} ព្រះវិជ័យបុរស ព្រះវិជ័យបុរសលើអស់វិជ័យបុរសទាំងពួង

ព្រះសន្តម្តីម្យ៉ាងរបស់ទិសខាងកើតនិងទិសខាងលិច អាលី អ៊ុបនូ អាប៊ី ត្រីលីប صلوات الله عليه والسلام
មានវចនៈថា៖

مَنْ تَزَوَّجَ فَقَدْ أَحْرَزَ نِصْفَ دِينِهِ فَلْيَتَّقِ اللَّهَ فِي النَّصْفِ الْآخَرَ
"អ្នកណារៀបមង្គលការអាពាហ៍ពិពាហ៍ អ្នកនោះមាននូវជំនឿពាក់កណ្តាល ដូច្នោះ
ចូរយកចិត្តទុកដាក់អំពីអល់ឡោះហ្ន៎ عَدُوِّ មួយប៉ែកពាក់កណ្តាលទៀត ។"

របៀបសូត្រនីកាស៊ូ (ឬ រូបមន្តអាពាហ៍ពិពាហ៍ ឬ ស្នីកោះត្តិ صِيغَةَ)

ទោះបីអាពាហ៍ពិពាហ៍អចិន្ត្រៃយ៍ឬអាពាហ៍ពិពាហ៍មានកំណត់ពេលក៏ដោយ ការ
យល់ព្រមរវាងបុរសនិងស្ត្រីដោយមិនប្រកាសឲ្យដឹងឮ ឬដោយសរសេរជាលាយ
លក្ខណ៍អក្សរនោះ មិនគ្រប់គ្រាន់ទេ ។ ចាំបាច់ត្រូវតែសូត្រនីកាស៊ូ (ឬសូត្ររូបមន្ត
អាពាហ៍ពិពាហ៍ ឬសូត្រស្នីកោះត្តិ) នេះដើម្បីនឹងឲ្យអាពាហ៍ពិពាហ៍មានសុពលភាព
ត្រឹមត្រូវស្របតាមច្បាប់អ៊ីស្លាម ។ សូត្រនីកាស៊ូនេះត្រូវថាដោយស្ត្រីនិងបុរសដោយ
ផ្ទាល់ ឬដោយមនុស្សម្នាក់ដែលបុរសនិងស្ត្រីតែងតាំងឲ្យថាឬសូត្រជួសខ្លួន ។

អាចឲ្យមនុស្សតែម្នាក់ជាតំណាងបុរសនិងស្ត្រីរៀងៗខ្លួនបាន ដើម្បីសូត្រនីកាស៊ូ
អាពាហ៍ពិពាហ៍អចិន្ត្រៃយ៍ឬអាពាហ៍ពិពាហ៍មានកំណត់ពេល ។ អនុញ្ញាតឲ្យបុរស
ទៅជាអ្នកតំណាងរបស់ស្ត្រីនិងរៀបការអចិន្ត្រៃយ៍ ឬរៀបការមានកំណត់ពេលបាន
ជាមួយស្ត្រីនោះ ។ តែ ដោយផ្អែកលើច្បាប់ប្រុងប្រយ័ត្នគួរចៀសវាងក្រែងខុសឆ្គង
ត្រូវមានមនុស្សពីរនាក់សូត្រនីកាស៊ូ (ឬសូត្ររូបមន្តអាពាហ៍ពិពាហ៍ ឬសូត្រ
ស្នីកោះត្តិ) ។

បើស្ត្រីនិងបុរសចង់សូត្ររូបមន្តអាពាហ៍ពិពាហ៍អចិន្ត្រៃយ៍ដោយខ្លួនឯង ស្ត្រីត្រូវចាប់
ផ្តើមដោយសូត្រថា៖

زَوَّجْتُكَ نَفْسِي عَلَى الصِّدَاقِ الْمَعْلُومِ
ស្មៅវ៉ាច្ចុំទូកា ណាហ្វូស៊ី អុឡាស្ន៍-ស្នីដ្យាក្តិ-គីល-ម៉ាក្តិលូម

(ខ្ញុំរៀបការជាមួយលោកដោយមានខាន់ស្លាតាមកំណត់)

បុរសត្រូវតបវិញតាមថា៖

قَبِلْتُ التَّزْوِيجَ

ក្ដីបីលទុត-តាស៊ូរីយ៉ា

(ខ្ញុំយល់ព្រមរៀបការ)

តែបុរសអាចថាវែងបានគឺ៖

قَبِلْتُ التَّزْوِيجَ عَلَى الصِّدَاقِ الْمَعْلُومِ

ក្ដីបីលទុត-តាស៊ូរីយ៉ា អាឡាស្លា-ស្ត្រីដ្យាក្ដូ-គីល-ម៉ាក្ដូលូម

(ខ្ញុំយល់ព្រមរៀបការដោយមានខាន់ស្លាតាមកំណត់ជាស្រេច) ។

រួចស្រេចហើយ
អ៊ីស្លាម ។

អាពាហ៍ពិពាហ៍នឹងមានសុពលភាពត្រឹមត្រូវស្របតាមច្បាប់

បើស្ត្រីនិងបុរសបានតែងតាំងមនុស្សម្នាក់ជាតំណាងរៀងៗខ្លួន ដើម្បីសូត្ររូបមន្ត
អាពាហ៍ពិពាហ៍ជូនខ្លួន ឧទាហរណ៍ បើបុរសឈ្មោះ អាស៊ូម៉ាដូ ស្ត្រីឈ្មោះ
ហ្វាទ្វីម៉ាស៊ូ អ្នកតំណាងស្ត្រីត្រូវនិយាយដាក់អ្នកតំណាងបុរស (អាស៊ូម៉ាដូ) មុនថា៖

زَوَّجْتُ مُوَكَّلَكَ أَحْمَدَ مُوَكَّلَتِي فَاطِمَةَ عَلَى الصِّدَاقِ الْمَعْلُومِ

ស្មៅវ៉ាដូទូ ម្ចាស់ក៏ឡាកា អាស៊ូម៉ាដូ ម្ចាស់ក៏ឡាទី ហ្វាទ្វីម៉ាស៊ូ អាឡាស្លា-ស្ត្រីដ្យាក្ដូ-
គីល-ម៉ាក្ដូលូម

(ខ្ញុំរៀបការស្ត្រីអតិថិជនរបស់ខ្ញុំឈ្មោះ ហ្វាទ្វីម៉ាស៊ូ ជាមួយបុរសអតិថិជនរបស់
លោកឈ្មោះ អាស៊ូម៉ាដូ ដោយមានខាន់ស្លាតាមកំណត់ជាស្រេច)

អ្នកតំណាងបុរសត្រូវឆ្លើយតបវិញតាមថា៖

قَبِلْتُ التَّزْوِيجَ لِمُوَكَّلِي أَحْمَدَ عَلَى الصِّدَاقِ الْمَعْلُومِ

ក្ដីបីលទុត-តាស៊ូរីយ៉ា លីម្ចាស់ក៏គីលី អាស៊ូម៉ាដូ អាឡាស្លា-ស្ត្រីដ្យាក្ដូ-គីល-ម៉ាក្ដូលូម

(ខ្ញុំយល់ព្រមរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍នេះឲ្យបុរសអតិថិជនរបស់ខ្ញុំឈ្មោះ អាស៊ីម៉ាដូ ដោយមានខាន់ស្លាតាមកំណត់ជាស្រេច)

រួចស្រេចហើយ អាពាហ៍ពិពាហ៍មានសុពលភាពត្រឹមត្រូវស្របច្បាប់អ៊ីស្លាម ។

ដោយផ្អែកលើច្បាប់ប្រុងប្រយ័ត្នគួរចៀសវាងក្រែងខុសឆ្គង ចាំបាច់ត្រូវតែឲ្យពាក្យ ដែលបុរសប្រើនោះដូចពាក្យសម្តីខាងស្ត្រីប្រើដែរ ។ ឧទាហរណ៍ បើស្ត្រីថា៖ "ស្មៅរ៉ាច្ចុទ្ធកា ណាហ្វូស៊ីកា... (ខ្ញុំរៀបការជាមួយលោក...)" បុរសត្រូវថា៖ "ក្លីប៊ីលទុត-តាស៊ុរវីយ៉ុ (ខ្ញុំយល់ព្រមរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍)" កុំថា៖ "ក្លីប៊ីលទុន នីកាហ្គា (قَبِلْتُ النِّكَاحَ)" ។

អនុញ្ញាតឲ្យបុរសនិងស្ត្រីសូត្ររូបមន្តអាពាហ៍ពិពាហ៍មានកំណត់ពេល (មុតអ៊ុស៊ុ) ក្រោយពីបានកំណត់រយៈពេលនិងបានកំណត់ខាន់ស្លាហើយ ។ បើស្ត្រីថា៖

زَوَّجْتُكَ نَفْسِي فِي الْمُدَّةِ الْمَعْلُومَةِ عَلَى الْمَهْرِ الْمَعْلُومِ

ស្មៅរ៉ាច្ចុទ្ធកា ណាហ្វូស៊ី ហ្វីល-មុដូដូទីល-ម៉ាក្លូម៉ាទី អុឡាល់-ម៉ាស៊ុរវីល- ម៉ាក្លូម

(ខ្ញុំរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយលោកដោយមានរយៈពេលកំណត់ និងដោយមាន ខាន់ស្លាតាមកំណត់ជាស្រេច)

បុរសត្រូវឆ្លើយតបវិញភ្លាមថា៖

قَبِلْتُ

ក្លីប៊ីលទុ

(ខ្ញុំយល់ព្រម)

រួចស្រេចហើយ អាពាហ៍ពិពាហ៍មានសុពលភាពត្រឹមត្រូវ ស្របច្បាប់អ៊ីស្លាម ។

អាពាហ៍ពិពាហ៍មុតអុស្តុនឹងមានសុពលភាពត្រឹមត្រូវស្របច្បាប់អ៊ីស្លាមដែរ បើ បុរសនិងស្ត្រីបានតែងតាំងអ្នកតំណាងរៀងៗខ្លួន ដើម្បីសូត្ររូបមន្តអាពាហ៍ពិពាហ៍ ជួសខ្លួន ។ ក្នុងករណីនេះ អ្នកតំណាងស្ត្រីត្រូវនិយាយដាក់អ្នកតំណាងបុរសមុនថា៖

مَتَّعْتُ مُوَكَّلَتِي مُوَكَّلَكَ فِي الْمُدَّةِ الْمَعْلُومَةِ عَلَى الْمَهْرِ الْمَعْلُومِ

ម៉ាត់តាកុំទូ មូរ៉ាក់គីឡាទី មូរ៉ាក់គីឡាកា ហ្វីល-មុដូដាទីល-ម៉ាកុំលូម៉ាទី អុឡាល់- ម៉ាសុវីល-ម៉ាកុំលូម

(ខ្ញុំរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ដោយមានកំណត់ពេលស្ត្រីអតិថិជនខ្ញុំ ជាមួយបុរស អតិថិជនលោកដោយមានកំណត់ខាន់ស្លាជាស្រេច)

អ្នកតំណាងបុរសត្រូវឆ្លើយតបវិញតាមថា៖

قَبِلْتُ التَّزْوِيجَ لِمُوَكَّلَتِي هَكَذَا

ក្ដីបីលទុត-តាសុវីយ៉ា លីមូរ៉ាក់គីលី ហ្វាកាស្វា

(ខ្ញុំព្រមរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍នេះឲ្យបុរសអតិថិជនខ្ញុំដោយរបៀបនេះ)

លក្ខខណ្ឌសូត្ររូបមន្តអាពាហ៍ពិពាហ៍ (صِيغَةً)

មានលក្ខខណ្ឌខ្លះក្នុងការសូត្ររូបមន្តអាពាហ៍ពិពាហ៍ គឺ៖

១. ដើម្បីប្រុងប្រយ័ត្នខ្លាចមានការខុសឆ្គង ត្រូវថារូបមន្តអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាភាសា អារ៉ាប់ត្រឹមត្រូវ ។ បើបុរសនិងស្ត្រីមិនអាចសូត្ររូបមន្តអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាភាសា អារ៉ាប់ត្រឹមត្រូវបានទេ ពួកគេអាចសូត្រជាភាសាដទៃបាន មិនបាច់តែងតាំងអ្នក តំណាងទេ ។ តែពាក្យដែលប្រើក្នុងការបកប្រែនោះត្រូវមានអត្ថន័យត្រូវគ្នានឹងពាក្យ អារ៉ាប់ "ស្វាហ៍ច្ចុំ" (ខ្ញុំរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍) និង "ក្ដីបីលទុ" (ខ្ញុំយល់ព្រម) ។

២. បុរសនិងស្ត្រីឬអ្នកតំណាងពួកគេដែលសូត្រនីកាសុនោះត្រូវធ្វើក្នុង បំណង (នៀត) អ៊ីនស្វាអ៊ី (إنشاء) ពោលគឺ សូត្រក្នុងន័យឲ្យកើតជាការ ឲ្យអាពាហ៍ពិពាហ៍កើត មានឡើងបានសម្រេច) ។ អាចនិយាយបានម្យ៉ាងទៀតថា ពេលស្ត្រីសូត្រថា

"ស្មៅរ៉ាច្ចុទ្ធកា ណាហ្វូស៊ី" ស្រ្តីនោះមានបំណងថាខ្លួនជាភរិយារបស់បុរសនេះ ប្រាកដមែន ។ ពេលបុរសឆ្លើយតបវិញ បុរសនោះត្រូវមានបំណងថា "ក្តីបីលទុត- តាស្កុវីយ៉ា" បុរសនោះត្រូវមានបំណងថាខ្លួនព្រមទទួលស្រ្តីនេះជាភរិយាខ្លួនពិត មែន ។ ដូចគ្នាដែរ បើបុរសនិងស្រ្តីតែងតាំងអ្នកតំណាងឲ្យសូត្រនីកាស្កុវីយ៉ាខ្លួន ពេលថា "ស្មៅរ៉ាច្ចុទ្ធ" និង "ក្តីបីលទុ" អ្នកតំណាងទាំងនោះត្រូវមានបំណងក្នុងចិត្ត ថាបុរសនិងស្រ្តីដែលបានតែងតាំងខ្លួនជាអ្នកតំណាងនោះ ទៅជាស្វាមីនិងភរិយា ពិតប្រាកដមែន ។

៣. អ្នកសូត្រនីកាស្កុវីយ៉ា សាមីខ្លួនឬអ្នកតំណាង ត្រូវមានស្មារតីល្អ (មិនឆ្កួតឬមិនខ្វះ ខាតប្រាជ្ញាទេ) ដើម្បីប្រុងប្រយ័ត្នក្រែងខុសឆ្គង អ្នកនោះត្រូវគ្រប់អាយុ (បាលិក) ។

៤. បើអ្នកសូត្រនីកាស្កុវីយ៉ាជាអ្នកតំណាងឬជាអាណាព្យាបាល (វ៉ាលី) របស់បុរសនិង ស្រ្តី អ្នកនោះត្រូវប្រាប់ឈ្មោះបុរសនិងស្រ្តីផងឬចង្អុលទៅរកបុរសនិងស្រ្តីនោះ ។ ដូច្នោះ បើបុគ្គលដែលមានកូនស្រីច្រើននាក់ ធ្វើវ៉ាលី (អាណាព្យាបាល) ឲ្យកូនស្រី ម្នាក់ ពេលសូត្រនីកាស្កុវីយ៉ាដាក់បុរសថា: *رَوَّجْتُكَ إِحْدَى بَنَاتِي* ស្មៅរ៉ាច្ចុទ្ធកា អ៊ុះហ្វាដ្វា បាណាទី (ខ្ញុំរៀបការកូនស្រីខ្ញុំម្នាក់ឲ្យលោក) បុរសឆ្លើយតបវិញថា: *قَبْلُ* ក្តីបីលទុ (ខ្ញុំយល់ព្រម) អាពាហ៍ពិពាហ៍មិនមានសុពលភាពទេ គឺត្រូវមោឃៈ ពីព្រោះមិនបាន បង្ហាញកូនស្រីឲ្យស្គាល់ ។

៥. បុរសនិងស្រ្តីត្រូវចង់ចងស្មានមេត្រីជាមួយគ្នា (គឺចង់រៀបការជាគូស្វាមីភរិយា នឹងគ្នា) ។ តែបើស្រ្តីបង្ហាញឲ្យឃើញថាស្នាក់ស្នើរពេលឆ្លើយយល់ព្រម តែគេដឹងថា នៅក្នុងចិត្តស្រ្តីនោះ ស្រ្តីនោះចង់រៀបការមែន អាពាហ៍ពិពាហ៍នេះមានសុពលភាព ត្រឹមត្រូវស្របច្បាប់ ។

បើ ពេលសូត្រអាពាហ៍ពិពាហ៍ សូម្បីតែសូត្រមិនត្រូវពាក្យមួយគត់ដែលធ្វើឲ្យខុស អត្ថន័យក៏ដោយ អាពាហ៍ពិពាហ៍នឹងមោឃៈ (គឺខូចយកជាការមិនបានទេ) ។

បើស្រ្តីគ្រប់អាយុ ព្រហ្មចារីនិងដឹងខុសត្រូវ ចង់រៀបការ ស្រ្តីនោះត្រូវសូមអនុញ្ញាតពី ឪពុកឬដីតាខាងឪពុក ទោះបីស្រ្តីនោះចិញ្ចឹមខ្លួនឯងបានដោយមិនពឹងពាក់អ្នកណា

ក៏ដោយ ។ តែស្រ្តីនោះមិនចាំបាច់សូមអនុញ្ញាតពីម្តាយ ពីបងប្អូនប្រុសឬសាច់ញាតិ ឯទៀតទេ ។

ប្រការដែលបណ្តាលឲ្យអាពាហ៍ពិពាហ៍មោឃៈ

បើស្វាមីទើបនឹងដឹង ក្រោយពីបានរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រួច ថាភរិយាខ្លួនមានកង្វះ លក្ខណៈណាមួយក្នុងចំណោមកង្វះលក្ខណៈទាំងប្រាំមួយប្រការខាងក្រោមនេះក្នុង ពេលរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ស្វាមីនោះអាចលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍នោះបាន គឺ៖

- ១. វិបត្តិស្មារតី ទោះបីវិបត្តិនោះលស់ពេលក៏ដោយ (គឺម្តងឆ្លុត ម្តងជា) ។
- ២. រោគយូង ។
- ៣. រោគសើស្បែកសដុបៗ ។
- ៤. ខ្វាក់ភ្នែក ។
- ៥. កាយវិកល ទោះបីមិនដល់ថ្នាក់ដើរមិនរួចក៏ដោយ ។
- ៦. មានសាច់ឬឆ្អឹងនៅក្នុងយោនី (ខ្មាសស្រ្តី) ទោះបីអាចជាឧបសគ្គឬមិនអាចជា ឧបសគ្គក្នុងការរួមភេទឬក្នុងការមានផ្ទៃពោះក៏ដោយ ។ បើស្វាមីដឹងថាក្នុងពេល កំពុងរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍នោះ ភរិយាខ្លួនមានរោគ អ៊ីហ្វ្រូជីអ៊ី (إفشاء) ពេលទ្វារនោម និងទ្វាររដូវខែ ឬទ្វាររដូវខែនិងទ្វារលាមកជាទ្វារតែមួយ) ស្វាមីមិនអាចលុប អាពាហ៍ពិពាហ៍ចោលបានទេ ។ ដោយផ្អែកលើច្បាប់ប្រុងប្រយ័ត្នខ្លាចខុសឆ្គង បើ ចង់លុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍ ស្វាមីត្រូវប្រាប់ជាផ្លូវការថាខ្លួនចង់លែងលះ ។

ភរិយាអាចលុបអាពាហ៍ពិពាហ៍ចោលបានក្នុងករណីខាងក្រោមនេះ ដោយមិនបាច់ លែងលះទេ គឺ៖

- ១. បើភរិយាទើបនឹងដឹងថាស្វាមីខ្លួនពុំមានលិង្គ ។
- ២. បើភរិយាទើបនឹងដឹងថាលិង្គរបស់ស្វាមីខ្លួនដាច់ឬកំបុត មុនឬក្រោយផ្សំ

ដំណេក (គឺរួមភេទ) ។

៣. បើភរិយាទើបនឹងដឹងថាស្វាមីខ្លួនមានជម្ងឺនីមួយៗ ដែលបណ្តាលឲ្យពុំមានសមត្ថភាពរួមភេទ ទោះបីមានជម្ងឺនេះក្រោយពីរៀបការរួច មុនឬក្រោយពីបានផ្សំដំណេក (គឺរួមភេទ) ក៏ដោយ ។

នៅក្នុងករណីតទៅ បើភរិយាមិនព្រមនៅជាមួយស្វាមីតទៅទៀតទេ ចង់លុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍ ដោយផ្អែកលើច្បាប់ប្រុងប្រយ័ត្នខ្លាចខុសឆ្គង ស្វាមីឬអាណាព្យាបាល (វ៉ាលី) របស់ស្រ្តីត្រូវប្រាប់ជាផ្លូវការថា លែងលះគ្នា ។ គឺករណី៖

១. បើភរិយាដឹងក្រោយពីបានរៀបការរួចថាស្វាមីខ្លួនមានវិបត្តិស្មារតី ក្នុងពេលកំពុងរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ឬបើស្វាមីមានវិបត្តិស្មារតីក្រោយរៀបការរួច មុនឬក្រោយពីបានផ្សំដំណេក (គឺរួមភេទ) ។

២. បើភរិយា ក្នុងពេលរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ដឹងថាស្វាមីខ្លួនជាមនុស្សកម្រៀវ (គឺគ្មានលិង្គ) ។

៣. បើភរិយាដឹងថា ក្នុងពេលរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ស្វាមីខ្លួនមានរោគយឿងឬរោគសើស្បែកសដុបៗ ។

សេចក្តីបញ្ជាក់ - បើភរិយាមានស្វាមីដែលពុំអាចរួមភេទបាន ចង់លុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍ ភរិយានោះចាំបាច់ត្រូវជួបលោកមុច្ចតាហ្គីដូ (លោកអាជ្ញាធរជំនាញច្បាប់សាសនា) ឬអ្នកតំណាង លោកមុច្ចតាហ្គីដូឬអ្នកតំណាងអាចទុកពេលមួយឆ្នាំឲ្យស្វាមី បើក្រោយពីរយៈពេលនេះស្វាមីនៅតែមិនអាចរួមភេទជាមួយភរិយាឬជាមួយភរិយាម្នាក់ទៀតបានទេ ភរិយាខ្លួនអាចរំលាយអាពាហ៍ពិពាហ៍បាន ។

មនុស្សដែលហាមរៀបការជាមួយ

ហាមរៀបការជាមួយស្រ្តីម៉ាស៊ីរ៉េម (គឺមិនសះនីកាស៊ីរ៉េម) របស់ខ្លួន ពោលគឺ ម្តាយ បង

ស្រី/ប្អូនស្រី កូនស្រី ម្តាយមីង/ម្តាយធំខាងឪពុក ម្តាយមីង/ម្តាយធំខាងម្តាយ
ក្មួយស្រី (កូនស្រីរបស់បងប្រុស/ប្អូនប្រុស ឬកូនស្រីរបស់បងស្រី/ប្អូនស្រី) និង
ម្តាយក្មេក ។

បើបុរសណារៀបការជាមួយស្រ្តី ម្តាយរបស់ស្រ្តីនេះ យាយខាងម្តាយរបស់ស្រ្តីនេះ
យាយខាងឪពុករបស់ស្រ្តីនេះ ។ល។ ទៅជាម៉ាស្រ្តរមរបស់បុរសនោះ ទោះបីបុរស
នោះពុំបានផ្សំដំណេក (គឺរួមភេទ) ជាមួយស្រ្តីនេះក៏ដោយ ។

បើបុរសណារៀបការជាមួយស្រ្តី បានផ្សំដំណេក (គឺបានរួមភេទ) កូនស្រីរបស់
ភរិយា ចៅស្រីរបស់ភរិយា (កូនស្រីរបស់កូនប្រុសរបស់ភរិយានិងកូនស្រីរបស់កូន
ស្រីរបស់ភរិយា) និងបណ្តាកូនចៅស្រីរបស់ពួកនាងទៅជាម៉ាស្រ្តរមរបស់បុរស
ទោះបីពួកនាងទាំងនោះកើតហើយក៏ដោយនៅពេលរៀបការ ឬកើតក្រោយពីបាន
រៀបការរួចហើយក៏ដោយ ។

បើបុរសរៀបការជាមួយស្រ្តី តែពុំបានរួមភេទទេ ច្បាប់ប្រុងប្រយ័ត្នខ្លាចខុសឆ្គងមិន
ឲ្យរៀបការជាមួយកូនស្រីរបស់ភរិយាទេ ដរាបណានៅតែមានអាពាហ៍ពិពាហ៍
(ពោលគឺ បុរសនិងភរិយានៅតែរួមរស់ជាមួយគ្នាជាកូនស្វាមីភរិយា) ។

ម្តាយមីង/ម្តាយធំខាងឪពុកនិងខាងម្តាយរបស់បុរស ម្តាយមីង/ម្តាយធំខាងឪពុក
និងខាងម្តាយរបស់ឪពុករបស់បុរស ម្តាយមីង/ម្តាយធំខាងឪពុកនិងខាងម្តាយ
របស់ជីតាខាងឪពុករបស់បុរស ម្តាយមីង/ម្តាយធំខាងឪពុកនិងខាងម្តាយរបស់
ម្តាយរបស់បុរស ម្តាយមីង/ម្តាយធំខាងឪពុកនិងខាងម្តាយរបស់យាយរបស់បុរស
។ល។ ជាម៉ាស្រ្តរមរបស់បុរស ។

ឪពុកនិងជីតារបស់ស្វាមី និងបណ្តាសាច់លោហិតប្រុសៗឡើងលើរបស់ស្វាមីជា
ម៉ាស្រ្តរមរបស់ភរិយា ។ ដូចគ្នាដែរ កូនប្រុសៗនិងចៅប្រុសរបស់ស្វាមី (ពោលគឺ កូន
ប្រុសៗរបស់កូនប្រុសនិងរបស់កូនស្រីៗរបស់ស្វាមី) និងបណ្តាកូនចៅប្រុសបង្កើត
របស់ពួកគេជាម៉ាស្រ្តរមរបស់ភរិយា ទោះបីពួកគេទាំងអស់នោះកើតហើយក៏ដោយ

ពេលរៀបការ ឬកើតក្រោយពីបានរៀបការហើយក៏ដោយ ។

បើបុរសរៀបការជាមួយស្រ្តី ទោះបីអាពាហ៍ពិពាហ៍អចិន្ត្រៃយ៍ក៏ដោយ ទោះបី
អាពាហ៍ពិពាហ៍មានកំណត់ពេលក៏ដោយ បុរសនោះមិនអាចរៀបការជាមួយបង
ស្រី/ប្អូនស្រីរបស់ភរិយាខ្លួនទេ ដរាបណាគូស្វាមីភរិយានៅតែរៀបការនឹងគ្នា ។

ស្វាមីមិនមានសិទ្ធិរៀបការជាមួយបណ្តាក្មួយស្រីរបស់ភរិយាខ្លួនទេ បើភរិយាខ្លួន
មិនអនុញ្ញាតទេនោះ ។ តែបើស្វាមីបានរៀបការជាមួយក្មួយស្រីរបស់ភរិយាខ្លួន
ដោយពុំបានទទួលការអនុញ្ញាតពីភរិយាខ្លួនជាមុនទេ ក្រោយមកភរិយាខ្លួនបាន
អនុញ្ញាត អាពាហ៍ពិពាហ៍នោះត្រឹមត្រូវ ។

*បើភរិយាដឹងថាស្វាមីនាងបានរៀបការជាមួយក្មួយស្រីនាង ហើយមិនបានប្រាប់
នាងឲ្យដឹងទេ បើក្រោយមកនាងយល់ព្រម អាពាហ៍ពិពាហ៍នោះត្រឹមត្រូវ ។ បើ
ក្រោយមកនាងមិនយល់ព្រមទេ អាពាហ៍ពិពាហ៍នោះត្រូវមោឃៈ ។

*ស្រ្តីមុស្លីមមិនអាចរៀបការជាមួយបុរសមិនមែនមុស្លីមបានទេ បុរសមុស្លីមក៏មិន
អាចរៀបការជាមួយស្រ្តីមិនមែនមុស្លីមបានទេដែរ លើកលែងតែស្រ្តីនោះនៅក្នុង
ចំណោមជនគម្ពីរ ។ តែគេមិនហាមរៀបការដោយមានកំណត់ពេលជាមួយស្រ្តីកាន់
សាសនាយ៉ាហ្វូខ្វីនិងស្រ្តីកាន់សាសនាគ្រិស្តទេ តែច្បាប់ប្រុងប្រយ័ត្នខ្លះខុសឆ្គង
តម្រូវថាមិនត្រូវរៀបការអចិន្ត្រៃយ៍ជាមួយពួកស្រ្តីទាំងនេះទេ ។

*មាននិកាយខ្លះដូចជានិកាយខេរ៉ាវីច គូឡាត់ និង ណាវ៉ាស្ត្រីប (الناصبي) ជាដើម
ដែលតាំងខ្លួនជាមុស្លីម តែត្រូវចាត់ទុកជាបុគ្គលមិនមែនមុស្លីមទេ ។ អាស្រ័យហេតុ
នេះ បុរសមុស្លីមនិងស្រ្តីមុស្លីមមិនអាចរៀបការអចិន្ត្រៃយ៍ និងមិនអាចរៀបការ
ដោយមានកំណត់ពេលជាមួយពួកនេះបានទេ ។

មើលស្រ្តីមិនមែនម៉ាស៊ីម (គឺស្រ្តីសះនីកាស៊ុ)

*ហាម (ហ្វាវ៉ា) បុរសមើលខ្លួនឬសក់ស្រ្តីសៈនីកាស្ត៍ (មិនមែនម៉ាស្ត៍រ៉ម) ទោះបីដោយមានបំណងឬមិនមានបំណងស្រើបក៏ដោយ និងទោះបីដោយខ្លាចឬមិនខ្លាចវាបណ្តាលឲ្យធ្វើទង្វើបាបក៏ដោយ ។ ហាមដែរ (ហ្វាវ៉ា) មើលមុខនិងដៃរហូតដល់កដៃរបស់ស្រ្តីប្រភេទនេះ (គឺស្រ្តីសៈនីកាស្ត៍) ដោយមានសម្រើប ឬបើខ្លាចការមើលនេះបណ្តាលឲ្យធ្វើទង្វើបាប ឬ ដោយផ្អែកទៅលើច្បាប់ប្រុងប្រយ័ត្នគួរចៀសវាងក្រែងខុសឆ្គង បុរសមិនត្រូវមើលមុខឬដៃស្រ្តីទេ ទោះបីដោយគ្មានបំណងបែបនេះក៏ដោយ ។ ដូចគ្នាដែរ ហាមស្រ្តីមើលខ្លួនបុរសសៈនីកាស្ត៍ (បុរសមិនមែនម៉ាស្ត៍រ៉ម) លើកលែងតែបើខ្លួនដែលមិនត្រូវបិទបាំងដូចជាមុខ ដៃ ក្បាល ជើងនិងកដៃដើម ។ ស្រ្តីត្រូវមើលបែកទាំងនេះដោយពុំមានសម្រើប ឬ បើមិនខ្លាចការមើលនេះអាចបណ្តាលឲ្យធ្វើទង្វើបាបទេ ។

*ស្រ្តីត្រូវបិទបាំងខ្លួននិងសក់កុំឲ្យបុរសសៈនីកាស្ត៍ឃើញ ដោយផ្អែកលើច្បាប់ប្រុងប្រយ័ត្នគួរចៀសវាងក្រែងខុសឆ្គង ស្រ្តីត្រូវបិទបាំងខ្លួនពីក្មេងបុរសមិនទាន់គ្រប់អាយុដែរតែអាចដឹងខុសត្រូវដែលអាចមានសម្រើបផ្លូវភេទបានដែរ ។ តែស្រ្តីអាចទុកមុខនិងដៃត្រឹមកដៃទេបាននៅចំពោះមុខបុរសសៈនីកាស្ត៍ ដរាបណាស្រ្តីនោះមិនខ្លាចវាបណ្តាលឲ្យខ្លួនធ្វើទង្វើបាបទេ ឬមិនមានបំណងធ្វើឲ្យបុរសមើលមកលើខ្លួនដោយប្រាថ្នាអាក្រក់ទេ ។ ពុំនោះទេ បើខ្លាចកើតមាននូវប្រការនេះ ស្រ្តីត្រូវបិទបាំងមុខនិងដៃ ។

*មើលខ្លួនស្រ្តីអាវាសៃដែលមិនព្រមបិទបាំងខ្លួន ទោះបីគេបានដាស់តឿនហើយក៏ដោយ មិនត្រូវហាមទេ បើការមើលនោះពុំធ្វើឲ្យមានសម្រើបផ្លូវភេទទេ ពុំមានបំណងផ្លូវភេទនោះទេ ។ អនុញ្ញាតឲ្យអនុវត្តច្បាប់នេះចំពោះស្រ្តីប្រភេទនេះទាំងអស់ ទោះបីស្រ្តីនោះជាស្រ្តីមុស្លីម មិនមែនស្រ្តីមុស្លីមក៏ដោយ ទាំងមុខនិងដៃ ទាំងបែកឯទៀតរបស់ខ្លួនដែលស្រ្តីនោះមិនធ្លាប់តែបិទបាំង ។

បើបុរសនិងស្រ្តីមិនសៈនីកាស្ត៍នឹងគ្នា (គឺម៉ាស្ត៍រ៉ម) មិនមានបំណងផ្លូវភេទរកគ្នាទេ អ្នកទាំងពីរអាចមើលខ្លួនប្រាណរបស់រៀងៗខ្លួនបាន លើកលែងតែខ្មាស ។

طَلَاق

କ୍ଷମ୍ଭାବନ୍ଧୁ

(କ୍ଷମାବନ୍ଧୁତ୍ତ୍ୱାଦ୍)

ត្តិឡាក់ (ការលែងលះ)

ដើម្បីអាចលះលែងភរិយាបាន បុរសត្រូវគ្រប់អាយុនិងមានសតិអារម្មណ៍ល្អ មិន វិកលចរិតទេ ។ បុរសនោះចាំបាច់ត្រូវលែងលះដោយជម្រើសខ្លួនឯងដែរ ។ ដូច្នោះ បើបុរសត្រូវគេបង្ខិតបង្ខំឲ្យលែងលះភរិយា ការលែងលះនោះមិនអាចយកជាការ បានទេ គឺមោឃៈ ។ ចាំបាច់ដែរ បុរសត្រូវតែចង់លែងលះភរិយាពិតប្រាកដ ពុំនោះ ទេ ឧទាហរណ៍ បើបុរសនោះថាលែងលះដោយលេងសើច ការលែងលះនោះមិន មានសុពលភាពទេ គឺមោឃៈ យកជាការពុំបានទេ ។⁷⁷⁹⁻²⁵⁰⁷

ក្នុងពេលលែងលះ ភរិយាចាំបាច់ត្រូវជ្រះស្អាតពីឈាមរដូវខែ (ហ្វែដ្វី الحيض) និង បាត់ធ្លាក់ឈាមក្រោយពីសម្រាលកូនរួច (នីហ្វាស النفاس) ។ ចាំបាច់ដែរ ស្វាមីមិន ត្រូវរួមភេទជាមួយស្ត្រីនោះទេក្រោយអំឡុងពេលមានរដូវខែ ឬមានឈាមក្រោយ សម្រាលកូនរួចនេះ ។⁷⁸⁰⁻²⁵⁰⁸

អនុញ្ញាតឲ្យលែងលះភរិយា ទោះបីភរិយានោះកំពុងតែមានឈាមរដូវខែឬកំពុងតែ មានឈាមក្រោយសម្រាលកូនរួចក៏ដោយ ក្នុងករណីបីគឺ៖

1. បើស្វាមីពុំបានរួមភេទជាមួយភរិយានេះទេក្រោយពីបានរៀបការរួច ។
2. បើដឹងថាភរិយានេះមានផ្ទៃពោះ ។ តែ ប្រសិនបើស្វាមីបានលែងលះភរិយានេះ ក្នុងអំឡុងពេលដែលនាងកំពុងមានរដូវខែ ដោយពុំបានដឹងទេថាភរិយានេះមានផ្ទៃ ពោះនោះ ក្រោយមកស្វាមីនេះទើបបានដឹង (ថាភរិយានោះមានផ្ទៃពោះក្នុងអំឡុង ពេលដែលនាងកំពុងមានរដូវខែនោះ) ដោយផ្អែកលើច្បាប់ប្រុងប្រយ័ត្នក្រែងខុស ឆ្គង ស្វាមីនោះត្រូវលែងលះភរិយានោះសាមី ។
3. ប្រសិនបើ អវត្តមានឬជាប់ឃុំឃាំងខ្លួនក្នុងពន្ធនាគារ ស្វាមីមិនអាចដឹងបានយ៉ាង ពិតប្រាកដទេថាភរិយាជ្រះស្អាតពីហ្វែដ្វីឬនីហ្វាសរួចហើយឬនៅ ។ តែក្នុងករណីនេះ ដោយផ្អែកលើច្បាប់ប្រុងប្រយ័ត្នក្រែងខុសឆ្គង ស្វាមីត្រូវរង់ចាំយ៉ាងតិចមួយខែ ក្រោយពីបានបែកពីភរិយាខ្លួន ក្រោយពីនេះទើបអាចលែងលះភរិយាបាន ។⁷⁸¹⁻²⁵⁰⁹

ចាំបាច់ត្រូវតែសូត្រលែងលះជាភាសាអារ៉ាប់ត្រឹមត្រូវដោយប្រើពាក្យ "ត្ថ្រីលិក្ខ َطَالِقُ"
និងឲ្យមានមនុស្សត្រឹមត្រូវ (អាឌីល العدل) ពីរនាក់ដឹងពាក្យលែងលះនេះ ។ បើស្វាមី
ចង់សូត្រលែងលះដោយខ្លួនឯងផ្ទាល់ ស្វាមីនេះត្រូវថាឈ្មោះភរិយាខ្លួនដែរ ។
ឧទាហរណ៍ បើភរិយាឈ្មោះ ហ្វាទ្វីម៉ាស៊ូ ស្វាមីត្រូវថា៖

رُؤجَتِي فَاطِمَةُ طَالِقُ

ស្តៅយ៉ាទី ហ្វាទ្វីម៉ាស៊ូ ត្ថ្រីលិក្ខ

(ហ្វាទ្វីម៉ាស៊ូភរិយាខ្ញុំត្រូវលែងលះ)

បើស្វាមីតែងតាំងអ្នកតំណាង (វ៉ាគីល وكيل) ដើម្បីសូត្រលែងលះជំនួសខ្លួន អ្នក
តំណាងនោះត្រូវសូត្រថា៖

رُؤجَةُ مُوَكَّلِي فَاطِمَةُ طَالِقُ

ស្តៅយ៉ាទ្វី ម្ល៉ាវ៉ាគីលី ហ្វាទ្វីម៉ាស៊ូ ត្ថ្រីលិក្ខ

(ហ្វាទ្វីម៉ាស៊ូភរិយារបស់បុរសអតិថិជនរបស់ខ្ញុំត្រូវបានលែងលះ)

តែបើគេស្គាល់ច្បាស់នូវអត្តសញ្ញាណរបស់ភរិយា មិនចាំបាច់ហៅឈ្មោះភរិយា
នោះទេ ។

បើស្វាមីមិនអាចសូត្រលែងលះជាភាសាអារ៉ាប់បានទេ រកអ្នកតំណាងឲ្យសូត្រជូស
ខ្លួនមិនបានទេ ស្វាមីនោះអាចសូត្រលែងលះតាមភាសាផ្សេងបានដោយបកប្រែ
ត្រូវអត្ថន័យនឹងរូបមន្តលែងលះជាភាសាអារ៉ាប់ ។⁷⁸²⁻²⁵¹⁷

រយៈពេលរង់ចាំពេលលែងលះ (الْعِدَّة)

ស្ត្រីដែលពុំទាន់ដល់អាយុ ៩ ឆ្នាំទេ និងស្ត្រីដែលឈប់មានរដូវ (بائسة) មិនចាំបាច់រង់
ចាំអ្វីដូចគ្នាទេ ។ បានសេចក្តីថា ទោះបីស្ត្រីនោះបានលែងលះពីស្វាមីក្រោយពី
បានរួមភេទជាមួយស្វាមីនោះក៏ដោយ ស្ត្រីនោះអាចរៀបការជាមួយស្វាមីផ្សេងបាន
ភ្លាមៗ ។⁷⁸³⁻²⁵¹⁹

បើស្រ្តីដែលមានអាយុគ្រប់ ៩ ឆ្នាំហើយជាស្រ្តីដែលមិនទាន់ឈប់មានរដូវទេ (មិនមែនស្រ្តី **يائسة** ទេ) បានលែងលះពីស្វាមីក្រោយពីបានរួមភេទជាមួយស្វាមីនោះ ចាំបាច់ត្រូវអនុវត្តិរយៈពេលរង់ចាំលែងលះ ។ រយៈពេលរង់ចាំរបស់ស្រ្តីគឺ បើស្រ្តីបានលែងលះពីស្វាមីក្នុងអំឡុងពេលដែលស្រ្តីនោះពុំមានរដូវទេ ស្រ្តីនោះចាំបាច់ត្រូវតែរង់ចាំទាល់តែមានរដូវពីរដងហើយជ្រះស្អាតពីរដូវខែនោះវិញ ។ បន្ទាប់ពីនោះ ពេលស្រ្តីនោះមានរដូវជាលើកទីបី រយៈពេលរង់ចាំរបស់ស្រ្តីនោះបានចប់បរិបូរ ស្រ្តីនោះអាចរៀបការថ្មីបាន ។ តែបើស្វាមីបានលែងលះភរិយាមុនបានរួមភេទជាមួយភរិយានោះ ភរិយានោះមិនចាំបាច់រង់ចាំទេ ភរិយានោះអាចរៀបការជាមួយស្វាមីថ្មីភ្លាមៗបាន បន្ទាប់ពីបានលែងលះរួច លើកលែងតែភរិយានោះឃើញមានស្នាមទឹកកាមរបស់ស្វាមីនៅលើខ្នាស ក្នុងករណីនេះ ភរិយានោះត្រូវអនុវត្តិរយៈពេលរង់ចាំលែងលះ (អ៊ីដូដូស្ត) ។⁷⁸⁴⁻²⁵²⁰

បើស្រ្តីលែងលះពីស្វាមីបន្ទាប់ពីបានរួមភេទ តែស្រ្តីនោះមិនឃើញមានរដូវទេ ថ្ងៃដ្បិតស្រ្តីនោះនៅក្នុងវ័យស្រ្តីដែលមានរដូវជាធម្មតា ស្រ្តីនោះចាំបាច់ត្រូវអនុវត្តិរយៈពេលរង់ចាំលែងលះចំនួនបីខែក្រោយពីបានលែងលះរួច មុននឹងអាចរៀបការថ្មីបាន ។⁷⁸⁵⁻²⁵²¹

រយៈពេលរង់ចាំពេលស្វាមីស្លាប់

បើស្វាមីស្លាប់ ភរិយាមិនមានផ្ទៃពោះទេ ភរិយានោះចាំបាច់ត្រូវរង់ចាំបួនខែនិងដប់ថ្ងៃ បានសេចក្តីថាភរិយានោះមិនត្រូវរៀបការថ្មីនៅក្នុងអំឡុងពេលនេះទេ ទោះបីភរិយានោះជាស្រ្តីឈប់មានរដូវ (**يائسة**) ហើយក៏ដោយ ទោះបីភរិយានោះបានរៀបការដោយមានកំណត់ពេល (**មុតអ្តូស្ត**) ក៏ដោយ ទោះបីភរិយានោះពុំបានរួមភេទជាមួយស្វាមីស្លាប់នោះក៏ដោយ ។

តែ បើភរិយានោះមានផ្ទៃពោះ ភរិយានោះត្រូវរង់ចាំសម្រាលកូនរួច ។ តែបើកូនកើតមុនផុតរយៈពេលរង់ចាំលែងលះបួនខែនិងដប់ថ្ងៃនោះ ចាប់រាប់ពីពេលស្វាមីស្លាប់មក ភរិយានោះត្រូវតែរង់ចាំឲ្យចប់រយៈពេលរង់ចាំនោះ ។ រយៈពេលរង់ចាំនេះហៅ

ថារយៈពេលរង់ចាំក្រោយមរណៈភាព (អ៊ីដូដូទូល-វ៉ាហ្វាតូ (عِدَّةُ الْوَفَاةِ) 786-2526

រយៈពេលរង់ចាំក្រោយមរណៈភាពចាប់ផ្តើម ក្នុងករណីដែលស្វាមីអវត្តមានឬបាត់ខ្លួន ពីពេលគេប្រកាសថាស្វាមីនោះស្លាប់ ថ្ងៃដែលភរិយាបានទទួលដំណឹងថាស្វាមីខ្លួនស្លាប់ មិនមែនពេលដែលស្វាមីនោះស្លាប់មែនទេ ។ តែមិនប្រើច្បាប់នេះលើភរិយាដែលមិនទាន់គ្រប់អាយុឬដែលវិកលចរិតនោះទេ ។ 787-2529

ហាមភរិយា ដែលកំពុងអនុវត្តការរង់ចាំក្រោយមរណៈភាព ស្លៀកពាក់សំលៀកបំពាក់ដែលមានពណ៌ឆើតឆាយ ដាត់មុខ លាបក្រែម លាបម្សៅ និងតែងខ្លួន ។ 788-2527

ការលែងលះដែលមិនអាចបកក្រោយវិញបាន (ត្រីឡាកូ បាអ៊ីន (الطلاق البائن))

ត្រីឡាកូ បាអ៊ីន (មិនអាចបកក្រោយវិញបាន) មានន័យថាក្រោយពីបានលែងលះហើយ ស្វាមីមិនមានសិទ្ធិយកភរិយាវិញទេដោយពុំបានរៀបការសាថ្មីនោះ ។ ការលែងលះនេះមានប្រាំមួយប្រភេទ គឺ៖

- ១. ការលែងលះរបស់ភរិយាដែលពុំទាន់មានអាយុគ្រប់ ៩ ឆ្នាំ ។
- ២. ការលែងលះរបស់ភរិយាដែលឈប់មានរដូវ (بائنة) ។
- ៣. ការលែងលះរបស់ភរិយាដែលពុំបានរួមភេទជាមួយស្វាមីទេ ក្រោយពីបានរៀបការរួច ។
- ៤. ការលែងលះរបស់ភរិយាដែលស្វាមីបានលែងលះជាលើកទីបី ។
- ៥. ការលែងលះដែលគេហៅថា យុលអ៊ី (الطَّلَاقُ الْخُلْعِ) ឬ យុលអ៊ី (الطَّلَاقُ الْخُلْعِي) និងការលែងលះដែលគេហៅថា មូបារីតូ (الطَّلَاقُ الْمُبَارَاةُ) ។
- ៦. ការលែងលះដែលបានធ្វើដោយលោកមុច្ចុតាហ្គីដូ (គឺអាជ្ញាធរជំនាញខាងសាសនា) ក្នុងករណីដែលស្វាមីមិនព្រមចិញ្ចឹមនិងមិនព្រមលែងលះភរិយាខ្លួន ។

ការលែងលះដែលអាចបកក្រោយវិញបាន (ត្រីឡាក់ រីចអ៊ី (الطلاق الرجعي))

ក្រៅពីការលែងលះ ៦ ប្រការខាងលើនេះ ការលែងលះឯទៀតជាការលែងលះរីចអ៊ី (គឺអាចបកក្រោយវិញបាន) បានសេចក្តីថា ដរាបណាស្ត្រីដែលត្រូវលែងលះនៅក្នុងរយៈពេលរង់ចាំអ្វីដូច្នោះនៅឡើយ ដរាបនោះស្វាមីស្ត្រីនោះអាចយកស្ត្រីនោះវិញបានដោយមិនបាច់ធ្វើអ្វីឡើយ ។⁷⁹⁰

ពេលស្វាមីលែងលះភរិយាដោយការលែងលះរីចអ៊ី ហាមស្វាមីនោះដេញភរិយានោះចេញពីក្នុងផ្ទះដែលភរិយានោះធ្លាប់តែរស់នៅរហូតមកដល់ពេលនេះ ដើម្បីធ្វើការរង់ចាំរយៈពេលអ្វីដូច្នោះឲ្យចប់បរិបូរ លើកលែងតែភរិយានោះបានប្រព្រឹត្តអំពើលាមកដូចជាប្រព្រឹត្តខុសផ្លូវភេទឬមានសហាយស្មន់ជាដើម ។ ភរិយាក៏ត្រូវហាមចេញពីក្នុងផ្ទះដែរ បើមិនចាំបាច់ ដោយគ្មានការអនុញ្ញាតពីស្វាមី ។²⁵³²

ការលែងលះ យូលអ៊ី (الطَّلَاقُ الْخُلْعِي)

ពេលភរិយាកើតមានការស្អប់ខ្ពើមខ្លាំងចំពោះស្វាមីខ្លួន ស្មើសូមប្រគល់ខាន់ស្លាឲ្យស្វាមីវិញឬទ្រព្យផ្ទាល់ខ្លួនមួយប៉ែក ដើម្បីសូមឲ្យស្វាមីនោះលែងលះខ្លួន ។ ការលែងលះបែបនេះហៅថាការលែងលះ យូលអ៊ី ។ ការលែងលះនេះមានសុពលភាពពេលគឺត្រឹមត្រូវស្របច្បាប់ ទាល់តែភរិយានោះស្អប់ខ្ពើមនិងមានទោសៈចំពោះស្វាមីខ្លួនដល់ថ្នាក់មិនព្រមគោរពសិទ្ធិស្វាមីដែលមានលើភរិយាទេ (ពេលគឺមិនឲ្យស្វាមីរួមដំណេកជាមួយទេ) ។⁷⁹¹⁻²⁵³⁷

ការលែងលះ មូបារ៉ាត់ (الطَّلَاقُ الْمُبَارَاةُ)

ពេលស្វាមីនិងភរិយាកើតមានការស្អប់ខ្ពើមគ្នាខ្លាំងទៅវិញទៅមក ភរិយាសូមប្រគល់ទ្រព្យផ្ទាល់ខ្លួនមួយប៉ែកឲ្យទៅស្វាមី ដើម្បីនឹងសូមឲ្យស្វាមីនោះព្រមលែង

លះខ្លួន ។ ការលែងលះបែបនេះហៅថា ការលែងលះ មូបារត្តិ ។²⁵⁴⁰